

Наукові перспективи
Видавнича група

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

серія: "державне управління", серія: "право", серія: "економіка", серія: "педагогіка", серія: "психологія",
серія: "медицина"

Випуск 1(67)

2026

**Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного
управління**

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

№ 1(67) 2026

Київ – 2026

All-Ukrainian Assembly of Doctors of Science in Public Administration

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

№ 1(67) 2026

Kyiv – 2026

Наукові перспективи: журнал. 2026. № 1(67) 2026. С.2413

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р. № 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки: державне управління, право та економіка

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021 № 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 26.01.2026, № 9/1-26)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Згідно Порядку формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого наказом МОН України від 15.01.2018 № 32, повнотекстовий доступ до наукових статей журналу представлений на платформі «Наукова періодика України» в Національній бібліотеці України імені В.І. Вернадського НАН України та в Національному репозитарії академічних текстів

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна — кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті» — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Янчук Артем Олександрович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, Заступник керівника Апарату Верховної Ради України (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

.

Редакційна колегія:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошідзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан) ;

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіна в Гілі (м. Піла, Польща) ;

Вловина Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Губур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна) ;

Гвоздьківський Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Париджу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменикова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Гечбаія Бадрі Нодаровіч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дибкова Людмила Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформатики та системології ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» (Київ, Україна)

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна) ;

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна) ;

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна) ;

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Кобень Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна) ;

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Кононенко Сергій Валерійович – кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бутая» (Київ, Україна);

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна) ;

Лігопський Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна) ;

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людовикович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);

Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Мовига Наталія Євгенівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна) ;

Пікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія) ;

Новак-Калієва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна) ;

Носирев Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна) ;

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна) ;

Пархоменко-Кучевіч Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Язюна НАПН України (Київ, Україна);

П'янківська Людмила Володимирівна — кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення, Державний науково-дослідний інститут МВС України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна);

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Стовба Тетяна Анатоліївна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юріївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна) ;

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна) ;

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна) ;

Шаповалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна) ;

Якимчук Аліна Юріївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна) ;

Яковичка Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Kuzmenko S.M. CONCEPTUAL APPROACHES TO DEVELOPING AN EFFECTIVE MODEL FOR MANAGING THE DEVELOPMENT OF THE DEFENSE INDUSTRIAL COMPLEX UNDER CONTEMPORARY CONDITIONS	24
Акімова Л.М., Мойсіяха А.В., Акімов О.О. ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	37
Антипенко І.В., Зіневич О.І. ПІСЛЯВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ ЯК ОБ'ЄКТ ДЕРЖАВ- НОГО УПРАВЛІННЯ	63
Антонова Л.В., Сухорукова А.Л., Плотка Л.В. УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНО-ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА НА РЕГІОНАЛЬНИХ АГРОПРОМИСЛОВИХ ТЕРИТОРІЯХ В УМОВАХ ЕКЗОГЕННИХ ШОКІВ І ДЕСТРУКТИВНИХ ВПЛИВІВ	72
Бабич Р.М. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМ- НИЦТВА В КОНТЕКСТІ ПРОЦЕСІВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	85
Бобось О.Л., Мерзлюк Л.В. РОЗВИТОК МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНИХ І ОСВІТНІХ ПРОЄКТІВ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	95
Бурик З.М., Бурик М.М. СТАНДАРТИЗАЦІЯ У ДЕРЖАВАХ ЄС: ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	106
Васильєва О.І., Велієв Т.Е. ЗАЛУЧЕННЯ ПРИВАТНОГО КАПІТАЛУ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ ТРАНС- ПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	123
Васильєва О.І., Махина А.В. ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В ТЕРИТО- РІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ	136
Верховцева І.Г., Малахова Т.В. КОГНІТИВНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ТА УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ПРОСТОРОМ ЗА УМОВ КІБЕРСУСПІЛЬСТВА	147

Вовк Н.С. ОГЛЯД ПРОФСПІЛКОВОЇ ПРЕСИ XIX СТ.: ДОКУМЕНТОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ	164
Вороніна Ю.Є., Плотніченко С.Р., Єфіменко Л.М. КОМУНІКАЦІЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОТИВАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ФОРМУВАННЯ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ОРГАНІВ ВЛАДИ	176
Ганушин С.Н. ПУБЛІЧНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ	186
Гарасим'юк О.І. ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ ЯК СКЛАДОВА СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ ВИМІР	196
Гасюк І.І., В'яткін Ю.О. ЕКОНОМІЧНІ ПРИНЦИПИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВИ	208
Гриненко І.І. АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЦИФРОВОГО ВРЯДУВАННЯ У СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ УКРАЇНИ	228
Гуськова Е.О. ІНОЗЕМНІ ІНФОРМАЦІЙНІ МАНІПУЛЯЦІЇ ТА ВТРУЧАННЯ (FIMI) ЯК ЗАГРОЗА ДОВІРИ ДО ДЕМОКРАТИЧНИХ ІНСТИТУЦІЙ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ	241
Дзюндзюк В.Б. МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЗАЛІЗНИЧНИХ ВАНТАЖНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В УКРАЇНІ	258
Дудецький Д.В. ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ВИКЛИКІВ ВОЄННОГО ЧАСУ	269
Дьяченко О.В. МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЯК ПРІОРИТЕТ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	279
Дяченко С.А. ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ	291

Халькевич Д.А. РІШЕННЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЯК ДЖЕРЕЛО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИКО- ПРАВОВІ ЗАСАДИ ТА ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ	1554
Храпенко О.О. ПРОЦЕСУАЛЬНА ТА ІНСТИТУЦІЙНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ В УМОВАХ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ РЕФОРМ: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ	1566
Шай Р.Я. КОРУПЦІЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	1576
Шелест О.В. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ	1589
Ященко А.М. ПОКАРАННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я, ВЧИНЕНІ У СПІВУЧАСТІ: ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО- ПРАВОВОГО ВИЗНАЧЕННЯ ТА ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ОБТЯЖЕННЯ	1598
СЕРІЯ «Психологія»	
Krynchko V.V. POSITIVE EMBODIMENT AS A RESOURCE FOR PSYCHOLOGICAL WELL- BEING AMONG	1611
Альохіна І.Ю., Романюк Л.В. СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ СТАНІВ У ЖІНОК-ПЕРЕСЕЛЕНОК ПІД ЧАС ВІЙНИ (ПОЛЬЩА М.ЛОДЗЬ)	1626
Амплесва О.М., Земляна Ю.А. ОСОБЛИВОСТІ ЕМПІРИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	1637
Белов О.О., Пшук Н.Г., Теклюк С.В., Новицький А.В., Першин М.Ю. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ І СТАН АФЕКТИВНОГО РЕАГУВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	1650
Борисова О.О. ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ДОСВІДУ ЛІКВІДАЦІЇ ПРОТИВНИКА НА ПСИ- ХОЛОГІЧНИЙ СТАН ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ	1666
Власюк С.Р. ОСОБИСТІСНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ЧИННИКИ ПРОЦЕСУ СЕКСУАЛЬНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ У ПІДЛІТКІВ: КОРЕЛЯЦІЙНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ	1680

Вусатюк О.М. ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	1689
Гуляс І.А. ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЦИТУВАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ: ФОРМУВАННЯ ДОБРОЧЕСНИХ АКАДЕМІЧНИХ ПРАКТИК	1700
Дмитрук З.А., Караман І.Д. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНОГО ШЛЮБУ	1714
Дроботько І.Д., Фролов О.М. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНИХ СТАНІВ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СТРЕСУ	1726
Журавель А.В., Середницька І.А. ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВІСТЬ СТОРІН ДО МЕДІАЦІЇ: КОНЦЕПТУАЛІ- ЗАЦІЯ ТА СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ	1738
Затерга З.В., Адамська З.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ ФАХОВИХ КОЛЕДЖІВ	1749
Калениченко Р.А., Петухова І.О., Телебенєва Є.О., Желєзова І.В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: СТРЕС-ФАКТОРИ ТА ВИКЛИКИ	1762
Кокарча Ю.А., Шуй Н.В. ПСИХОЛОГІЯ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ РИТОРИЧНІ ПРАКТИКИ	1774
Коляденко Н.В. ВИКОРИСТАННЯ ГЕЙМІФІКАЦІЇ В ОНЛАЙН-НАВЧАННІ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	1786
Копь М.О., Дучимінська Т.І. ПСИХОДИЗАЙН КАР'ЄРНОЇ ТРАЄКТОРІЇ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНА- ЧЕННЯ І НАВЧАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ	1801
Кравченко Т.Ю., Копійка Г.К. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ СТРАТЕГІЙ ПОДОЛАННЯ ХВОРОБИ	1813
Крамченкова В.О., Бондар Г.Г. ПРОБЛЕМА ЖИТТЄВИХ СТРАТЕГІЙ ОСОБИСТОСТІ У ПСИХОЛОГІЇ	1826

УДК 159.9:808.51:004

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-1\(67\)-1774-1785](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-1(67)-1774-1785)

Кокарча Юлія Анатоліївна кандидат політичних наук, доцент, Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0003-0874-3688>

Шуй Наталя Вікторівна старший викладач кафедри психології, Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ, м. Вінниця, <https://orcid.org/0000-0003-3860-0418>

ПСИХОЛОГІЯ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ РИТОРИЧНІ ПРАКТИКИ

Анотація. У статті здійснено комплексний аналіз психологічних аспектів публічного виступу в умовах цифровізації сучасного комунікативного простору. Обґрунтовано, що активне впровадження цифрових технологій у сферу публічної комунікації зумовлює не лише трансформацію традиційних форм ораторського мистецтва, а й істотні зміни психологічних механізмів сприйняття інформації, концентрації уваги та емоційного залучення аудиторії. Показано, що в онлайн-середовищі публічний виступ набуває рис психологічно опосередкованого процесу, у якому особливого значення набувають когнітивні обмеження сучасної аудиторії, феномен кліпового мислення, а також підвищення ролі візуальних і інтерактивних засобів комунікації.

У межах дослідження проаналізовано актуальні формати цифрового публічного мовлення, зокрема вебінари, TED-виступи, elevator pitch, microlearning і сторітелінг, які розглядаються як ефективні інструменти психологічного впливу, управління увагою та формування довіри між оратором і аудиторією. Акцентовано увагу на трансформації ролі оратора, який у цифровому середовищі поєднує функції мовця, модератора комунікації та конструктора власного публічного образу. Окремо проаналізовано проблеми саморепрезентації, цифрової ідентичності та автентичності спікера як психологічні чинники, що безпосередньо впливають на ефективність комунікативної взаємодії, рівень довіри аудиторії та психологічну стійкість мовця в умовах опосередкованого спілкування. Зроблено висновок, що психологія публічного виступу в умовах цифровізації постає як міждисциплінарна сфера, що поєднує риторичні, психологічні та технологічні компоненти, а її подальше наукове осмислення є необхідним для розвитку теорії та практики сучасної публічної комунікації. Окреслений підхід дозволяє розглядати публічний виступ у цифровому середовищі як цілісний психологічний

феномен, що формується на перетині когнітивних процесів, емоційної регуляції та соціальної взаємодії.

Ключові слова: публічний виступ, психологія комунікації, цифровізація, ораторське мистецтво, риторичні практики, саморепрезентація, цифрова ідентичність, емоційний вплив, увага аудиторії.

Kokarcha Yuliia Anatoliivna Candidate of Political Sciences, Associate Professor, Vinnytsia Trade and Economic Institute of the State University of Trade and Economics, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0003-0874-3688>

Shui Natalia Viktorivna Senior Lecturer, Department of Psychology, Vinnytsia Trade and Economic Institute of the State University of Trade and Economics, Vinnytsia, <https://orcid.org/0000-0003-3860-0418>

PSYCHOLOGY OF PUBLIC SPEAKING IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION: CONTEMPORARY RHETORICAL PRACTICES

Abstract. The article presents a comprehensive analysis of the psychological aspects of public speaking in the context of the digitalization of the contemporary communicative space. It is substantiated that the active implementation of digital technologies in the sphere of public communication leads not only to the transformation of traditional forms of oratory but also to significant changes in the psychological mechanisms of information perception, attention concentration, and emotional engagement of the audience. It is shown that in the online environment public speaking acquires the characteristics of a psychologically mediated process in which cognitive limitations of modern audiences, the phenomenon of clip thinking, as well as the increasing role of visual and interactive communication tools become particularly significant.

Within the study, current formats of digital public speech are analyzed, including webinars, TED talks, elevator pitches, microlearning, and storytelling, which are considered effective instruments of psychological influence, attention management, and trust formation between the speaker and the audience. Emphasis is placed on the transformation of the speaker's role, who in the digital environment combines the functions of a presenter, a communication moderator, and a constructor of their own public image. The issues of self-representation, digital identity, and authenticity of the speaker are analyzed separately as psychological factors that directly affect the effectiveness of communicative interaction, the level of audience trust, and the psychological resilience of the speaker under conditions of mediated communication. It is concluded that the psychology of public speaking in the context of digitalization emerges as an interdisciplinary field that integrates rhetorical, psychological, and

technological components, and that its further scholarly conceptualization is necessary for the development of both the theory and practice of contemporary public communication. The outlined approach makes it possible to consider public speaking in the digital environment as a holistic psychological phenomenon formed at the intersection of cognitive processes, emotional regulation, and social interaction.

Keywords: public speaking, communication psychology, digitalization, oratory, rhetorical practices, self-representation, digital identity, emotional influence, audience attention.

Постановка проблеми. Глобальні процеси цифровізації суттєво трансформували простір публічної комунікації, змінюючи не лише технологічні умови публічного виступу, а й психологічні механізми взаємодії між оратором і аудиторією. Перехід від безпосереднього офлайн-спілкування до онлайн-форматів зумовив переосмислення традиційних уявлень про ефективність публічного мовлення, оскільки в цифровому середовищі змінюється характер сприйняття інформації, рівень концентрації уваги та способи емоційного реагування слухачів. У практичному вимірі це створює нові виклики для викладачів, спікерів, тренерів, управлінців і фахівців публічної сфери, які змушені адаптувати свої риторичні стратегії до умов опосередкованої комунікації. Водночас у науковому дискурсі проблема психологічної специфіки публічного виступу в цифровому середовищі залишається недостатньо систематизованою, що зумовлює актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У наукових дослідженнях останніх років проблема публічного виступу в умовах цифровізації розглядається переважно в контексті трансформації риторичних форм і комунікативних технологій. Так, у роботах Т. Я. Конівіцької, О. Г. Литвин та Г. І. Хлипавки акцент зроблено на можливостях онлайн-платформ у розвитку ораторської майстерності здобувачів освіти, зокрема на зміні ролі спікера в синхронному й асинхронному форматах комунікації та необхідності поєднання вербальних і візуальних засобів впливу. Автори розглядають цифрове середовище як інструмент підвищення ефективності публічного мовлення, однак психологічні механізми сприйняття й уваги аудиторії залишаються поза межами їхнього ґрунтовного аналізу.

Дослідження Г. В. Онковича та А. Д. Онковича присвячені новітнім жанрам публічних виступів, зокрема вебінарам, elevator pitch і science slam, які автори аналізують з позицій жанрової специфіки та комунікативної мети. У цих працях підкреслюється роль інтерактивності та лаконічності подачі матеріалу, проте психологічні чинники емоційного залучення та формування довіри аудиторії розглядаються фрагментарно. Аналіз виступів у форматі TED, здійснений Є. М. Переясловою, демонструє ефективність сторітелінгу та візуалізації, однак

фокус дослідження зосереджений переважно на риторичних прийомах, без розгорнутого аналізу психологічних процесів саморепрезентації оратора.

Психологічний вимір цифрової комунікації представлений у працях Д. О. Гальчинського та О. В. Гречановської з колегами, які досліджують феномени саморепрезентації, цифрової ідентичності та впливу соціальних мереж на самооцінку особистості. У цих роботах цифрове середовище розглядається як простір формування нових моделей поведінки та самосприйняття, однак публічний виступ як специфічна форма професійної комунікації не виступає самостійним об'єктом аналізу. Таким чином, попри наявність значної кількості досліджень, проблема психологічних механізмів публічного виступу в умовах цифровізації потребує комплексного міждисциплінарного осмислення, що й зумовлює спрямованість цієї статті.

Метою статті є аналіз психологічних аспектів публічного виступу в умовах цифровізації та визначення сучасних риторичних практик як інструментів психологічного впливу, управління увагою та саморепрезентації оратора в онлайн-середовищі.

Виклад основного матеріалу. Центральною проблемою оратора в цифровому середовищі стає боротьба за увагу аудиторії, яка в умовах надмірного інформаційного шуму характеризується специфічним типом сприйняття, відомим як «кліпове мислення». Цей феномен проявляється у фрагментарності сприйняття, нездатності довго концентруватися на одноманітному контенті, швидкій втомлюваності та потребі у постійній зміні візуальних та емоційних стимулів. Водночас тривале перебування в цифровому інформаційному просторі, особливо в умовах воєнного часу, може зумовлювати явище медіатравми — психотравматизації, спричиненої систематичним впливом емоційно насиченого медіаконтенту, що негативно впливає на емоційну регуляцію та готовність аудиторії до сприйняття публічного мовлення [10].

Для подолання цих викликів та забезпечення ефективності комунікативного впливу сучасні методики публічного виступу адаптують класичні риторичні прийоми, інтегруючи їх з інтерактивними педагогічними технологіями. Однією з найбільш продуктивних стратегій, що демонструє високу результативність в освітньому та професійному середовищі, є технологія «перевернутого класу» (Flipped Classroom). Сутність цієї методики полягає в кардинальній інверсії традиційного алгоритму взаємодії: етап пасивного ознайомлення з теоретичним матеріалом (перегляд відеолекцій, читання текстів, прослуховування подкастів) виноситься на самостійне опрацювання аудиторією до початку заходу. Натомість дорожочинний час синхронної онлайн-зустрічі вивільняється для виключно активних форм роботи — дискусіям, мозковим штурмам, аналізу практичних кейсів та спільному розв'язанню проблемних ситуацій. Такий підхід дозволяє трансформувати слухачів із пасивних реципієнтів інформації на активних

співтворців контенту, що значно підвищує рівень залученості та глибини засвоєння матеріалу [9, с. 159].

Іншою відповіддю на виклики цифрової доби є стратегія «edutainment» (освіта через розвагу), яка передбачає інтеграцію в серйозний контент ігрових елементів, гумору, цікавих фактів та візуальних ефектів для підтримки емоційного тону аудиторії. Дослідники розглядають «edutainment» як гібридний жанр, що поєднує інформативність з розважальністю, забезпечуючи так званий «інтелектуальний гедонізм» слухача [8]. Також актуальною є методика мікронавчання (microlearning), яка базується на принципах когнітивної психології щодо обмеженого обсягу оперативної пам'яті людини. Ця методика передбачає дроблення складних тем на невеликі, логічно завершені блоки («кванти» інформації), які подаються дозовано, що дозволяє уникнути когнітивного перевантаження.

У контексті публічних виступів особливої популярності набуває формат «Печа-Куча» (PechaKucha 20x20), розроблений для оптимізації презентацій та боротьби з багатослівністю. Ця методика вимагає від оратора жорсткої самодисципліни та ретельного відбору інформації: виступ має супроводжуватися презентацією з 20 слайдів, кожен з яких демонструється автоматично рівно 20 секунд. Загальний час промови становить 6 хвилин 40 секунд. Такий жорсткий тайм-менеджмент змушує автора відмовлятися від зайвих вступів, ліричних відступів та «води», фокусуючись виключно на суті повідомлення та яскравих візуальних образах [9, с. 160].

Адаптація до цифрового середовища також призвела до появи, кристалізації та популяризації новітніх жанрів публічних виступів, кожен з яких має свою специфіку, комунікативну мету та регламент. Одним із найпоширеніших форматів став вебінар — онлайн-відео семінар, який дозволяє проводити наради, презентації, тренінги та навчання для географічно розпорошеної аудиторії. Дослідники виокремлюють різні типи вебінарів: навчальні, що мають на меті передачу знань та формування навичок; комерційні (що продають), спрямовані на залучення клієнтів та просування продуктів; та іміджеві (репутаційні), що працюють на формування бренду експерта чи компанії. Специфіка цього жанру полягає в необхідності утримувати увагу «невидимої» аудиторії протягом тривалого часу, використовуючи інструменти інтерактивності (опитування, чат, віртуальні кімнати, спільне малювання) та якісної візуалізації, при цьому ведучий має постійно дбати про «картинку» в кадрі, правильне освітлення та нейтральний фон [6, с. 222].

Для ділової комунікації та стартап-індустрії дедалі частіше використовується жанр «елеватор пітч» (Elevator Pitch) — екстремально коротка презентація ідеї, проекту або себе як фахівця тривалістю від 30 до 60 секунд (умовний час руху ліфта з першого на останній поверх хмарочоса). Мета такого виступу — не продати продукт миттєво, а зацікавити інвестора чи

партнера та призначити наступну, більш детальну зустріч. Це вимагає від оратора вміння миттєво формулювати суть проблеми («біль» клієнта) та пропонувати унікальне рішення [6, с. 227].

Також набуває популярності формат «сайенс слем» (Science Slam) — змагання молодих учених, які мають за короткий час (зазвичай 10 хвилин) доступно, цікаво й дотепно розповісти про свої складні наукові дослідження широкій непередбаченій аудиторії. Зазвичай такі заходи проводяться в неформальній обстановці (нічний клуб, бар, арт-простір), а переможця визначають глядачі за гучністю аплодисментів, яку вимірюють шумоміром [6, с. 229].

Еталоном сучасного публічного виступу, що трансформував підходи до риторики, став формат конференцій TED (Technology, Entertainment, Design). Виступи у цьому форматі обмежені 18 хвилинами — часом, протягом якого людина здатна утримувати високу концентрацію уваги. Ключовою особливістю TED є поєднання логічної аргументації з потужним емоційним впливом, що досягається через використання особистих історій (сторітелінг), гумору та яскравих візуальних образів. Промови будуються за чіткою структурою: інтригуючий вступ (гачок), основна частина, що розкриває ідею, та надихаючий висновок із закликком до дії [8].

Візуалізація в епоху цифровізації перестає бути допоміжним елементом і перетворюється на критично важливий канал комунікації, оскільки в онлайн-ефірі візуальний ряд компенсує відсутність фізичної присутності оратора та повноцінного енергетичного обміну із залом. Дослідники наголошують, що мультимедійна презентація сьогодні є одним із найпоширеніших засобів унаочнення, виконуючи подвійну функцію: для аудиторії це систематизований блок інформації, який полегшує сприйняття, структурування та запам'ятовування матеріалу, а для самого ратора — опорний план промови, що допомагає дотримуватися логіки викладу та таймінгу [5, с. 96]. Однак важливо розуміти фундаментальний принцип: презентація — це не просто набір слайдів зі спецефектами, а складний інструмент побудови конструктивного діалогу та впливу на реципієнта. Головна помилка багатьох спікерів-початківців полягає в ототожненні поняття «презентація» виключно зі слайдами, тоді як насправді презентацією є сам оратор, його особистість та повідомлення, а мультимедіа — лише допоміжний засіб підтвердження думок. Успішність виступу залежить не від яскравості картинок чи кількості анімацій, а від професіоналізму ратора, який виступає комунікативною ланкою між інформацією та аудиторією [5, с. 97]. Емоційний вплив цифрового виступу посилюється загальним психоемоційним станом аудиторії, який в умовах війни часто характеризується підвищеною тривожністю та емоційним виснаженням. Як зазначає О. А. Слободиська, постійний контакт із травматичними медіаповідомленнями може спричинити медіатравму як форму вторинної психотравматизації, що впливає на емоційну чутливість, сприйняття інформації та психологічну стійкість особистості. [10]

Сучасні спікери відходять від статичних, перевантажених текстом слайдів PowerPoint (стиль «стіна тексту»), надаючи перевагу динамічним, нелінійним презентаціям, створеним за допомогою хмарних інструментів на кшталт Canva, Prezi чи Google Slides. Ці платформи дозволяють створювати естетично привабливий контент, використовувати кінетичну типографіку, інфографіку та відеовставки, перетворюючи презентацію на самостійний мистецький продукт, де дизайн виступає інструментом переконання [3, с. 55]. При цьому вимоги до слайдів стають жорсткішими: доцільність використання кожного елемента, лаконічність (принцип «один слайд — одна думка») та відповідність дизайну темі й тональності виступу [5, с. 99].

Окрім контенту, важливу роль відіграє технічна організація кадру та адаптація невербальної поведінки оратора до умов «екранного» спілкування. Специфіка онлайн-виступу вимагає опанування навички підтримувати зоровий контакт не з зображеннями людей на екрані монітора, а безпосередньо з об'єктивом веб-камери, що створює для глядача ілюзію прямого погляду очі-в-очі, формуючи відчуття особистого звернення. Жестикуляція оратора має бути адаптованою до обмеженого простору кадру — вона стає більш стриманою, лаконічною, але водночас більш значущою та акцентованою. Особливе навантаження лягає на міміку, оскільки камера фіксує найменші зміни виразу обличчя, та на голос, який в умовах відсутності повноцінної невербальної картини (пози, ходи) стає головним інструментом емоційного впливу та управління увагою [3, с. 54].

Важливим елементом виступу є конгруентність — відповідність вербального повідомлення невербальним сигналам. Успішні оратори TED демонструють високий рівень відкритості через жести (відкриті долоні), впевнену поставу та щирі усмішки, що підвищує довіру аудиторії [8]. Крім того, цифрова епоха надає унікальні можливості для самовдосконалення через практику відеозапису власних виступів із подальшим самоаналізом (рефлексією). Перегляд запису дозволяє оратору поглянути на себе з боку, об'єктивно оцінити свою техніку мовлення, виявити слова-паразити, недоліки дикції, невиправдані паузи чи нав'язливі жести. Така рефлексія є потужним інструментом професійного зростання, сучасною технологічною альтернативою класичним тренуванням перед дзеркалом [7, с. 62]. Структура ефективного виступу з використанням мультимедіа також має свою специфіку і включає розширений набір етапів: експозицію (створення атмосфери, налаштування контакту та підготовка аудиторії до сприйняття), вступ (чітке оголошення мети та регламенту), основну частину (демонстрація матеріалу з глибокою аргументацією), висновок (підбиття підсумків) та резюмування, яке дозволяє оцінити, чи досягнуто мети переконання або інформування, та отримати зворотний зв'язок.

Попри всі технологічні інновації, фундаментом підготовки успішного публічного виступу залишається класичний риторичний канон, який, однак,

знає суттєвого переосмислення та адаптації до цифрових реалій. Системна робота над промовою, як і в античні часи, охоплює п'ять взаємопов'язаних етапів: інвенцію, диспозицію, елокуцію, меморію та акцію. На етапі інвенції (винайдення задуму) оратор здійснює пошук ідей та матеріалів, використовуючи тепер не лише бібліотечні фонди, а й глобальні цифрові бази даних, пошукові системи та штучний інтелект, що значно розширює фактологічну базу, але вимагає критичного підходу до верифікації джерел. Етап диспозиції (розташування) передбачає структурування матеріалу з урахуванням логіки онлайн-сприйняття, де вступ має бути максимально чіпляючим, а основна частина — чітко сегментованою. Елокуція (мовне оформлення) вимагає добору стилістичних засобів, зрозумілих і доречних у конкретній цифровій спільноті, адаптованих до жанру інтернет-спілкування. Зокрема, у форматі TED активно використовуються тропи (метафори, епітети, порівняння) та риторичні фігури (повтори, антитези), що робить мовлення образним і виразним [8]. Меморія (запам'ятовування) залишається актуальною, адже читання тексту з екрана чи папірця руйнує зоровий контакт і довіру аудиторії; сучасні оратори використовують мнемотехніки для вільного володіння матеріалом. Нарешті, етап акції (виголошення) трансформується в складний процес, що включає керування голосом, інтонацією, дикцією, а також технічними аспектами трансляції (світло, звук, фон, стабільність інтернет-з'єднання) [7, с. 59]. Для розвитку цих навичок в освітньому процесі активно використовуються методи моделювання комунікативних ситуацій та рольові ігри. Ці інтерактивні методики занурюють мовця в умови, наближені до реальних професійних викликів (наприклад, проведення термінової онлайн-наради, участь у дебатах у прямому ефірі, презентація проекту), що сприяє подоланню психологічного бар'єра страху перед камерою та публічністю, розвиває здатність до імпровізації та швидкого реагування на непередбачувані ситуації [7, с. 60].

Важливим змістовим елементом сучасного виступу залишається сторітелінг — мистецтво розповідання історій. У цифровому середовищі, де емоційний зв'язок встановити важче, історії виконують функцію «клею», що з'єднує оратора та аудиторію. Вдало розказана історія, підкріплена візуальними образами, здатна викликати емпатію, довіру та запам'ятатися краще, ніж сухі факти чи статистика. Сторітелінг дозволяє перетворити монолог на спільну емоційну подорож, що є особливо цінним в умовах дистанційної комунікації [9, с. 161].

Особливого філософського та психологічного значення набуває проблема саморепрезентації оратора в мережі. Соціальні мережі та цифрові платформи надають людині небачену раніше свободу самовираження та можливість конструювати свою «цифрову ідентичність» (Digital Identity), створюючи віртуальний образ, який може суттєво відрізнятися від реальної особистості. Дослідники описують цей процес через психологічний феномен, відомий як «ефект Протея»,

коли створений віртуальний аватар або профіль у соціальних мережах починає зворотним чином впливати на поведінку, самосприйняття та навіть когнітивні процеси самого користувача. У просторі соціальних мереж та цифрових медіа виникає специфічна напруга між бажанням оратора бути автентичним та прагненням відповідати очікуванням аудиторії заради отримання соціального схвалення, вираженого у кількісних показниках — лайках, репостах, коментарях.

Для багатьох молодих ораторів та блогерів онлайн-середовище стає майданчиком для самовираження та самоствердження, де позитивні емоції та відчуття власної значущості підживлюються отриманням схвалення від підписників. Цей механізм зовнішньої оцінки може стати потужним мотиватором для розвитку, але водночас несе серйозні ризики залежності самооцінки від віртуальної реакції аудиторії, яка часто є поверхневою та мінливою [2, с. 2]. Дослідники також вказують на небезпечний феномен «ідеалізації реальності» в соціальних мережах, де користувачі схильні демонструвати лише свої успіхи, досягнення та щасливі моменти, приховуючи невдачі та проблеми. Це створює викривлену картину світу та нереалістичні стандарти, що може призвести до стресу, тривожності та зниження самооцінки у ораторів-початківців, які порівнюють свої реальні перші спроби з ідеальними, «відшліфованими» образами успішних інфлюенсерів [2, с. 1]. Крім того, існує спокуса створити ідеалізований, «відфотошоплений» образ, який, однак, ризикує стати «цифровим симулякром», позбавленим життєвої енергії та правдивості. Втрата автентичності є серйозною загрозою, оскільки сучасна аудиторія, втомлена від штучності та інформаційних маніпуляцій, дедалі більше цінує щирість («нову щирість») та прозорість. Тому успішний оратор цифрової доби мусить постійно балансувати між використанням ефективних стратегій самопрезентації та збереженням своєї унікальної людської сутності, уникаючи пастки нарцисичного самомилування [1, с. 44]. Проблема автентичності тісно пов'язана з питанням меж приватності: де проходить кордон між публічним образом фахівця та його особистим життям, і наскільки глибоко оратор готовий випустити аудиторію у свій приватний простір заради підвищення довіри, не втрачаючи при цьому власної цілісності [1, с. 46].

Висновки. Публічний виступ у мережі Інтернет виходить за межі суто комунікативного чи мистецького акту і набуває виразного правового та етичного виміру. Процеси діджиталізації суспільства призвели до формування концепції «четвертого покоління» прав людини — цифрових прав, які гарантують свободу вираження поглядів онлайн, вільний доступ до інформації та захист цифрової ідентичності особи. Оратор, виходячи в публічний цифровий простір, несе підвищену соціальну та етичну відповідальність за зміст свого повідомлення, його достовірність та можливі наслідки. Він мусить враховувати глобальну проблему цифрової нерівності (digital divide) — різного рівня доступу аудиторії до швидкісного інтернету, сучасних гаджетів та програмного забезпечення, що

може обмежувати права частини слухачів на отримання інформації та участь у дискусії. Це вимагає від оратора вибору таких форматів і платформ, які є максимально доступними та інклюзивними. Крім того, критично важливим стає питання кібербезпеки та захисту персональних даних учасників комунікації.

Однією з ключових психологічних проблем цифрового публічного виступу є трансформація механізмів уваги та сприйняття інформації, що проявляється у фрагментарності сприйняття й обмеженій здатності до довготривалої концентрації. Динаміка інформаційного середовища сприяє активному соціальному впливу, який передбачає не лише обмін даними, але й зміну установок і поведінкових стратегій учасників комунікації. У цьому контексті психологія соціального впливу стає фундаментальною для розуміння реакцій аудиторії на різні риторичні практики та стратегії управління увагою, що показано у сучасних дослідженнях соціального впливу як механізму змін поведінки та переконань у груповій взаємодії [11]. Отже, сучасне ораторське мистецтво в епоху цифровізації являє собою складний, багатокомпонентний феномен, який є синтезом досконалих технологічних компетенцій, глибокої психологічної зрілості, високої правової свідомості та віртуозного володіння словом, адаптованим до викликів цифрової ери.

У результаті дослідження встановлено, що публічний виступ в умовах цифровізації набуває виразного психологічного виміру, що зумовлює необхідність інтеграції риторичних і психологічних підходів до аналізу сучасної комунікації. Ефективність цифрових риторичних практик залежить від урахування когнітивних особливостей аудиторії, рівня емоційного залучення та здатності оратора до автентичної саморепрезентації.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з емпіричним вивченням психологічних реакцій аудиторії на різні формати цифрових виступів, а також із розробкою практичних рекомендацій щодо формування психологічної стійкості та професійної ідентичності оратора в умовах цифрового середовища.

Література

1. Гальчинський Д. О. Саморепрезентація в цифрову епоху: трансформація свідомості та межі автентичності. *Вісник гуманітарних наук*. 2023. С. 43–47.
2. Гречановська О. В., Мегем О. М., Потапюк Л. М. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2023. Т. 34 (73), № 4. С. 1–6.
3. Конівіцька Т. Я., Литвин О. Г., Хлипавка Г. І. Онлайн-платформи у розвитку ораторської майстерності здобувачів освіти. *Проблеми освіти*. 2022. Вип. 2 (97). С. 50–62.
4. Марущак А. В. Права людини в епоху діджиталізації. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 4. С. 136–139.
5. Науменко Л. Використання мультимедійних технологій під час виступу ратора. *II Міжнародний податковий конгрес : зб. матеріалів* (м. Ірпінь, 26 листоп. 2021 р.). Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021. С. 95–100.

6. Онкович Г. В., Онкович А. Д. Новітні жанри публічних виступів. *Обрії друкарства*. 2021. № 1 (9). С. 217–233. DOI: 10.20535/2522-1078.2021.1(9).240623.
7. Палихата Е., Штафірна Л. Методика формування публічного мовлення старшокласників. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*. 2023. № 1. С. 58–63.
8. Переяслова Є. М. Ефективність ораторських прийомів у публічних виступах (на матеріалі конференцій TED talks) : магістерська робота. Запоріжжя : Запорізь. нац. ун-т, 2020. 77 с.
9. Підгородецька І. Ю., Тихоненко О. В. Формування академічного красномовства у процесі вивчення мов у ЗВО в умовах дистанційного навчання. *Слобожанський науковий вісник. Серія: Філологія*. 2025. Вип. 1. С. 157–162.
10. Слободиська О. А. Медіатравма, через призму психотравматизації війною // *Перспективи та інновації науки (Серія: Психологія)*. 2024. № 8(42). С. 893–901. DOI: 10.52058/2786-4952-2024-8(42)-893-901
11. Штифурак, В. Є., Штифурак, В. С., Бурлака, Н. І. Психологія соціального впливу у процесі групової роботи (монографія). 2023, Вінниця : ВТЕІ ДТЕУ. 320 с. DOI: <https://doi.org/10.31652/159.98-2023-1-325>

References

1. Halchynskiy, D. O. (2023). Samoreprezentatsiia v tsyfrovii epokhi: transformatsiia svidomosti ta mezhi avtentychnosti [Self-representation in the digital age: Transformation of consciousness and the limits of authenticity]. *Visnyk humanitarnykh nauk*, 43–47. [in Ukrainian].
2. Hrechanovska, O. V., Mehem, O. M., & Potapiuk, L. M. (2023). Vplyv sotsialnykh merezh na psykholohichnyi stan ta samoostinku ukrainskoi molodi [The influence of social networks on the psychological state and self-esteem of Ukrainian youth]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Psykholohiia*, 34(73), 4, 1–6. [in Ukrainian].
3. Konivitska, T. Ya., Lytvyn, O. H., & Khlypavka, H. I. (2022). Onlain-platfomy u rozvytku oratorskoi maisternosti zdobuvachiv osvity [Online platforms in the development of public speaking skills of students]. *Problemy osvity*, 2(97), 50–62. [in Ukrainian].
4. Marushchak, A. V. (2021). Prava liudyny v epokhu didzhitalizatsii [Human rights in the era of digitalization]. *Yurydychnyi naukovi elektronnyi zhurnal*, 4, 136–139. [in Ukrainian].
5. Naumenko, L. (2021). Vykorystannia multymediinykh tekhnolohii pid chas vystupu rytora [The use of multimedia technologies during a public speech]. In *II Mizhnarodnyi podatkovyi konhres: zbirnyk materialiv* (Irpın, November 26, 2021) (pp. 95–100). Irpin: Universytet DFS Ukrainy. [in Ukrainian].
6. Onkovych, H. V., & Onkovych, A. D. (2021). Novitni zhanry publichnykh vystupiv [Newest genres of public speeches]. *Obrii drukarstva*, 1(9), 217–233. [https://doi.org/10.20535/2522-1078.2021.1\(9\).240623](https://doi.org/10.20535/2522-1078.2021.1(9).240623)
7. Palykhata, E., & Shtafirna, L. (2023). Metodyka formuvannia publichnoho movlennia starshoklasnykiv [Methodology for forming public speaking skills of high school students]. *Naukovi zapysky Ternopilskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni Volodymyra Hnatiuka. Seriya: Pedahohika*, 1, 58–63. [in Ukrainian].
8. Pereiaslova, Ye. M. (2020). Efektyvnist oratorskykh pryiomiv u publichnykh vystupakh (na materialii konferentsii TED Talks) [Effectiveness of public speaking techniques in public speeches (based on TED Talks conferences)] (Master's thesis). Zaporizhzhia: Zaporizhzhia National University. [in Ukrainian].

9. Pidhorodetska, I. Yu., & Tykhonenko, O. V. (2025). Formuvannia akademichnoho krasnomovstva u protsesi vyvchennia mov u ZVO v umovakh dystantsiinoho navchannia [Formation of academic eloquence in the process of language learning in higher education institutions under distance learning conditions]. *Slobozhanskyi naukovyi visnyk. Serii: Filolohiia*, 1, 157–162. [in Ukrainian].

10. Slobodyska, O. A. Media trauma through the prism of war-related psychotraumatization. *Perspectives and Innovations of Science (Series: Psychology)*. 2024. No. 8(42). P. 893–901. DOI: 10.52058/2786-4952-2024-8(42)-893-901

11. Shtyfurak, V. Ye., Shtyfurak, V. S., Burlaka, N. I. *Psychology of Social Influence in the Process of Group Work* (Monograph). Vinnytsia: VTEI DTEU, 2023. 320 p. DOI: <https://doi.org/10.31652/159.98-2023-1-325>

Журнал

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

№ 1(67) 2026

Підписано до друку 27.01.2026 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Друк офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець: Громадська наукова організація
«Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідчення серія ДК No4957 від 18.08.2015 р.,
Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.